



Výkon trestu odnětí  
svobody a problematika  
resocializace a  
reintegrace

Kriminalita a sociální práce s pachateli SPRn508,  
Mgr. Petra Horová, Ph.D.  
22.3.2020

# Úkol

Úkol: Shlédněte film (vyber si jednu z variant):

- *Doing time doing Vipassana* (dostupné na: <https://player.vimeo.com/video/159385266>)
- tv pořad *Pološero* – díl „za katrem“ <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10318730018-polosero/213562222000002-polosero-za-katrem/...>

**Vytvořte otázky s krátkým komentářem, co je třeba zohledňovat při zacházení s vězni)**

# Výkon trestu odnětí svobody

1. Organizační struktura vězeňské služby
2. Právní úprava
  - a) výkonu vazby
  - b) výkonu trestu odnětí svobody
3. Negativní jevy ve vězení
4. Výchovná funkce trestu odnětí svobody

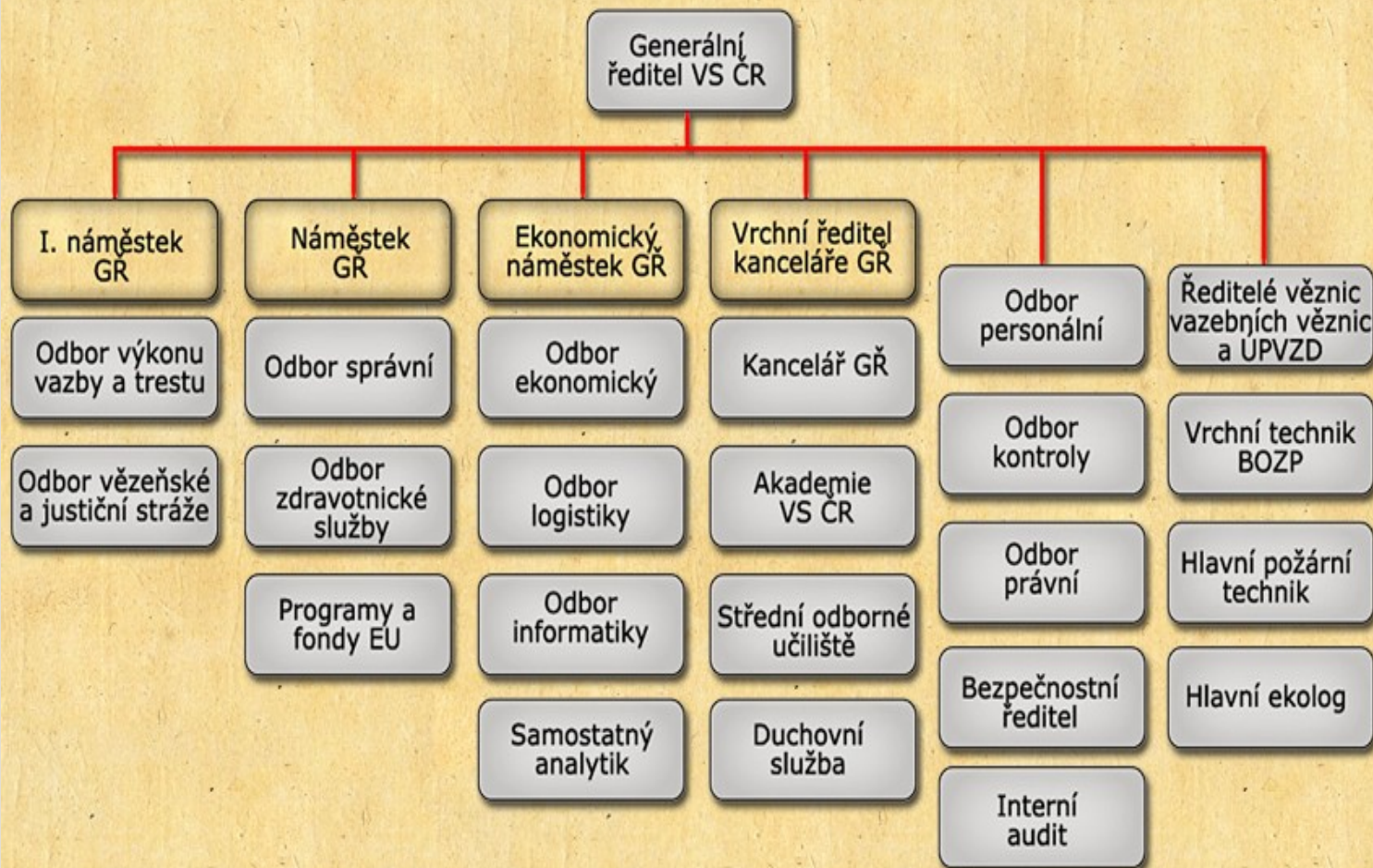
# Organizační struktura vězeňské služby

- Ministerstvo spravedlnosti
  - Justice.cz
  - ministr spravedlnosti:  
**Mgr. Marie Benešová**



- Vězeňská služba ČR
  - Vscr.cz
  - Generální ředitel:  
**genmjr. PhDr. Petr DOHNAL**





# Organizační struktura vězeňské služby

- Vězeňská služba se člení z hlediska obsahu úkolů:
  - a) Vězeňská stráž
  - b) Justiční stráž
  - c) Správní služba
- Základní články organizace VSČR:
  - a) Generální ředitelství
  - b) Vazební věznice
  - c) Věznice
  - d) Akademie vězeňské služby ve Stráži pod Ralskem (dříve Institut vzdělávání VSČR)



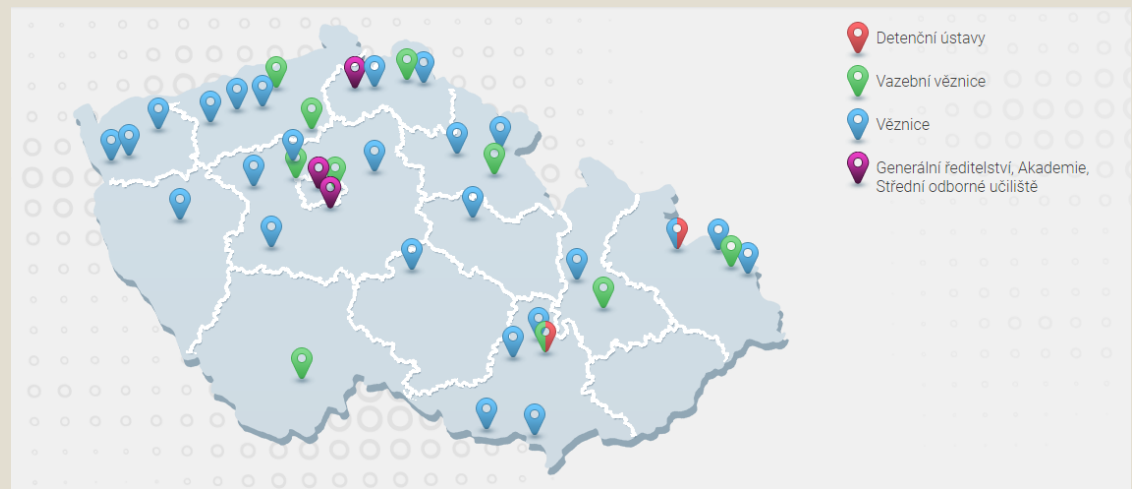
# Věznice - dělení

- **Vazební věznice** – účel: zabránit ve vymezených případech obviněnému v předpokládaném maření trestního stíhání nebo pokračování v trestné činnosti
- **Věznice** – výkon trestu odnětí svobody
- **Detenční ústavy** - zabezpečovací detence (88)

- je druh ochranného opatření, které se vykonává ve zvláštních ústavech, kde jsou realizovány různé psychologické, léčebné, pedagogické a další programy pro zde umístěné osoby, jež jsou nebezpečné společnosti. Tyto ústavy jsou střeženy vězeňskou službou. Zabezpečovací detence není časově omezena, trvá tak dlouho, dokud to vyžaduje ochrana společnosti.

- je určeno pro osoby s vysokou mírou nebezpečnosti pro společnost, kdy jejich duševní stav trvale i dočasně způsobuje, že se závažné trestné činnosti dopouštějí.

Význam vězeňského personálu  
– počet, struktura, vzdělání,  
kvalifikace, postoje atd.



# Výkon vazby

- 293/1993 Sb. - Zákon o výkonu vazby
- 109/1994 Sb. - Řád výkonu vazby
- Do vazby je možné uvalit pouze ze zákonem stanovených důvodů
- Princip presumce nevinny zdůrazňuje požadavek na humánní výkon vazby
- Pouze na základě písemného příkazu soudu – rozhodnutí o vzetí do vazby
- Při umísťování je třeba dbát na kritéria umísťování



# Výkon trestu odnětí svobody (VTOS)

- [169/1999 Sb. - Zákon o výkonu trestu odnětí svobody](#)
- [345/1999 Sb. - Řád výkonu trestu odnětí svobody](#)
- Základní principy zacházení s vězněnými osobami  
Listina základních práv a svobod

## Diferenciace

- Vnější diferenciace = soudní, trestněprávní kvalifikace - členění základních typů věznic. Pravomoc soudců. Dva typy věznic (dříve 4): věznice s ostrahou a věznice se zvýšenou ostrahou.
  - Vnitřní diferenciace – vnitřní členění jednotlivých typů věznic. Věznice s ostrahou se člení na oddělení s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení. Tato oddělení se dále člení na jednotlivé oddíly. Používá také pro zvláštní věznici pro mladistvé, avšak toto členění nezahrnuje jednotlivé stupně zabezpečení ve smyslu výše uvedených typů věznic.
- každý vězeň vězněn v takových bezpečnostních podmínkách, které odpovídají aktuálnímu stupni rizika (Evropská vězeňská pravidla)
  - Rozhodování se přesouvá od soudů na Vězeňskou službu ČR
  - Metoda hodnocení rizik a potřeb (Risk/Needs Assessment)

# Proces výkonu trestu odnětí svobody

- Přijetí do VTOS pouze na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu
- Příjímací oddělení – umísťování podle programů, blízkosti trvalého bydliště, typu věznice aj.
- Nástupní oddělení – vypracování komplexní zprávy o odsouzeném (psycholog, sociální pracovník) sestaven program zacházení
- Výkon trestu - zacházení s vězněnými:
  - Pracovní aktivity
  - Vzdělávací aktivity
  - Speciální výchovné aktivity
  - Zájmové aktivity
- Výstupní oddělení

# Specifické skupiny odsouzených

Celkem 21 192 vězňených (vazba 1817)

- **Mladiství (54)**
- **Ženy (1644) a matky nezletilých dětí** – Světlá nad Sázavou <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10322816274-televizni-akademie/211563237870001/>
- **Trvale pracovně nezařaditelní** (důchodci, lidé se zdravotním postižením)
- **Odsouzení s poruchami duševními a poruchami chování Výkon doživotního trestu**
- **Cizinci (1282)**
- **Detence (95)**

# Negativní jevy ve vězení

- Anomální chování
- Prisonizace -
  1. Institucionalizace
  2. Ideologizace
- ▣ „Druhý život“ vězňů
  - Kupčení
  - Organizování hazardních her
  - Hierarchie
- ▣ Agrese
- ▣ Sebevražedné jednání a automutilace
- ▣ Hladovky
- ▣ Náhradní sexuální uspokojování (Nedbálková – Spoutaná rozkoš)
- ▣ Problematika drog
- ▣ Vzpoury a hromadné nekázně (2:00 – 3:00  
<https://www.youtube.com/watch?v=Y55I2WHNU4s>)

Video VSČR: <https://www.youtube.com/watch?v=pQAMKbfrhxM>

# Resocializace a integrace

- Socializace
- Resocializace – „složitý proces nápravy a změny neuspokojivé socializace, též korektivní socializace či penitenciární resocializace.“ (Sochůrek 2007)
  - Předpokládá socializaci
  - Resocializační programy
- Reintegrace = začlenění jedince do společnosti = obnovení sociálních aktivit a vztahů, plnění role občana

# Literatura a zdroje

## Publikace:

1. ČERNÍKOVÁ, Vratislava. Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 244 s. ISBN 9788073801380. DAY, Peter. Social work and social control. New York: Taylor & Francis, 1981.
2. [www.vscr.cz](http://www.vscr.cz)

# Úkol na příště:

- *Úkol:* Vytvořte vlastní návrh práce s oběťmi a odpovězte na tyto otázky – Jak se s nimi dostat do kontaktu? Jak je oslovit? Jak s nimi pracovat? Jaké otázky s nimi řešit? Jaké principy v komunikaci s nimi uplatňovat? Kontaktovat je s pachatelem? Případně jak? ...případné problematické otázky, které vyplynou z vašeho přemýšlení, si připravte pro hosta.



DĚKUJI ZA POZORNOST A PŘEJI  
HEZKÝ DEN